

Vi målar Väderöbod fyr – lagom till fyrplatsens 150-årsdag

Text: Magnus Blomstrand • **Foto:** Föreningen Väderöbod

Att fyren skulle behöva målas om visste vi när vi övertog fyren år 2010. Vi hade många samtal med Sjöfartsverket före övertagandet och vi fick deras historik över underhållsarbeten mm. Ungefär vart tionde år behövde fyren målas. Det gav oss lite andrum och vi diskuterade flera alternativ till hur vi skulle gå tillväga.

Vi tyckte ändå att vi hade några år på oss att fundera men vi konstaterade att på taket som är av stålplåt hade färgen börjat flagna så vi beslöt att börja med det. Sjöfartsverket bistod oss med rekommendationer om leverantörer av färg som skulle passa. Efter renborstning och tvätt skulle alla metalldelar behandlas med en primer. Därefter mönjas och sedan målas med täckfärgen som är eldröd (RAL 3020).

Taket är ju inte så många kvadratmeter stort och med hjälp av två stegar som surrades fast i fyrens räcke på var sida om fyren så fick vi ett tillräckligt säkert sätt att ta oss upp på taket. Det skall erkännas att det ändå pirrade lite i kroppen innan man vant sig vid höjden. Reidar och Magnus var de som antog utmaningen att göra jobbet och fick handräckning från fyrplattformen med verktyg och penslar. Taket visade sig vara i relativt gott skick och det var bara själva ventilationshuvu med åskledaren som hade större rostangrepp. Detta lagades med stål nät och kemisk metall före målningen.

På hösten 2016 startade vi en arbetsgrupp som tog fram en plan för hur vi skulle kunna måla fyren så att den var fin till fyrplatsens 150-årsjubileum i samband med internationella fyrdagen den 20 augusti 2017. Vi hade under sommaren diskuterat lite i spridda grupper om olika alternativ och bedömde att en lättare hängställning var det som var mest realistiskt. Dels beroende på att det är ett omfattande arbete att skaffa material till en fast ställning. Arbetsgruppen fick uppdra att ta fram en plan till årsmötet i mars. Under sensommaren hade vi dessutom fått besked av Caparol Färg i Göteborg att de hjälper oss med färgval och bidrar med färgen.

Våra första möten ägnades åt att utforma hängställningen och diskutera hur vi skulle kunna få full säkerhet och samtidigt kunna arbeta. Vi kom fram till att hängställningen skulle bära två personer och att den skulle kunna låsas fast mot fyren efter varje förflyttning, samt att personerna på ställningen hela tiden skulle ha livlina fäst uppe i fyrens räcke.

▲ Reidar Gullman och Magnus Blomstrand på taket servas av Roger Sjöqvist från stegen.
▼ Reidar mönjar taket till milsvid utsikt.

Vi kontaktade en certifierad höghöjdsarbetare som gav oss synpunkter och bedömde våra idéer som genomförbara. Men ett annat alternativ. En av gruppens medlemmar hade personlig kontakt med Stenungsunds Hamntjänst, som sysslar mycket med ställningsbygge i olika sammanhang och vi beslöt oss för att konsultera dem om våra planer. De ställde villigt upp för en genomgång och fick del av innehållet. De uttryckt direkt att hängställningar jobbar de inte med, men lovade att beräkna hur en ställning skulle kunna se ut om den byggdes med deras material. Någon vecka senare hade vi ett förslag och ett generöst erbjudande. Vi fick låna material från dem om vi fraktade ut det från Stenungsund till Väderöbod och när materialet var på plats erbjöd de sig att komma och bygga upp ställningen. Vi antog detta erbjudande och gick med detta förslag till årsmötet där planerna klubbades.

En förutsättning för att Hamntjänst skulle bygga var att vi kom ut med materialet på våren. Det gjorde att vi fick inrikta oss på att få båten i sjön så tidigt som möjligt och

de planerade arbetena med ommålning och komplettering av inredningen fick skjutas fram till nästa säsong.

I slutet av april hade vi sjösatt och vi kunde köra första lasset ställningsmaterial. Tre fullastade släpkärror från Stenungsund och tre båtturer krävdes. Vi hade tur med vädret. Mycket ostliga vindar gjorde att vi kunde lossa materialet utan att gå ända in i hamnen. Hamntjänst lyckades hitta ett hål i almanackan som tillät att de kunde komma med tre man och bygga upp ställningen. Vi stävade ut från Hamburgsund klockan 7 på morgonen den 17 maj i lugnt väder men tyvärr ganska dimmigt och disigt. Vi var tre från föreningen som servade Hamntjänst och vi imponerades stort av hur snabbt ställningen växte upp efter fyren. Med bara ett avbrott för lunch jobbade dessa proffs på som myror och efter sex timmar var ställningen klar och vi kunde starta hemresan klockan tre på eftermiddagen.

Nu kunde vi starta jobbet med att tvätta fyren med högtryckstvätt. Vatten till tvättningen pumpade vi upp från fyrvaktarhusets

En dimmig majdag var ställningen uppe. Tvätt, spackling av sprickor och primer på rå betong färdigt. Nu kunde målningen starta...

regnvattencistern till en 1000-liters plast-tank som vi ställde vid fyren. Återigen hade vi lite tur. Det visade sig att höjdskillnaden från vattencisternen upp till fyren var just så mycket som den pump vi hade orkade trycka och pumpen klarade precis att fylla på i den takt som vi förbrukade vattnet. Färgen på fyren hade flagnat i en del partier och under dessa flagor hade det börjat växa lite lavar och alger. Vi fick därför vara noggranna med tvättningen men med högsta möjlig tryck och munstycket alldeles intill väggen blev det rent. Det var lite som att skura golvet med en tandborste. Men vi byttes om och tog våning för våning på ställningen och efter två helgers arbete så var fyren ren den 20:e juni.

Första veckan i juli kunde det arbetslag som var ute då börja måla. Det visade sig att när man väl var uppe på ställningen med målarburk och rulle gick det ganska fort att måla. Förarbetena är ju som vanligt viktigast vid målning och här hade vi av Caparol försetts med spackel för sprickor och en primer för alla rena betongytor. När väl det var på plats gick det smidigt att rolla på färgen. Fyren var helt målad med ett lager färg när arbetslaget åkte hem efter en vecka på ön. Och då hade dessutom hunnit med mycket arbete på fyrvaktarhuset också.

Under de två kommande veckorna kunde arbetet färdigställas. Fyren blev målad med tre lager färg och det stora ambitiösa arbetslag som var ute v28 plockade dessutom ner ställningen och bar ner delarna till Bodhålet så att det låg färdigt för hemtransport. Denna gång lyckades vi att få med allt på två båtlaster. Sista lasset var vi bara två man i båten och vädret var gynnsamt så vi kunde lasta båten upp över relingen full med rör och plankor.

I god tid till jubileet var vi klar med vår föresats och vi kan konstatera att det går att uträtta mycket när många hjälps åt. Vi är både stolta och glada över vår nymålade fyr och över det arbete som vi utfört och dessutom väldigt tacksamma för den ovärderliga hjälp vi fick av Stenungsunds Hamntjänst och Caparol färg. ■

...efter tre lager färg togs ställningen ner och transporterades iland i mitten av juli. Nu står hon röd och vacker i minst tio år till...

Föreningen Väderöbod, som bildades 1979 för att bevara fyrplatsbebyggelsen, äger och driver fyren på Väderöbod. Ommålningen av fyren har bekostats av besöksavgift på 100kr/person och av de firmor som sponsrat med material och arbete. Övriga byggnader på ön ägs av Statens Fastighetsverk. Föreningen hyr dessa bostäder. I avtalet ingår att föreningen utför underhåll enligt plan och får bidrag för utfört exteriört arbete och material. Båt och transporter bekostas av medlemsavgifter.

Vi tar tacksamt emot bidrag eller stödjande medlemskap. **Stödjande medlem kan man bli genom att sätta in minst 100kr på PG 330684-2 och ange namn, adress och e-postadress.** Aktiv medlem kan den bli som varit med som gäst och deltagit i arbetet och därefter blivit rekommenderad av en medlem. Besök gärna hemsidan: vaderobod.netg.se